

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 20. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 13 Maj 1855. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. IX årgången.

Dupont (de l'Eure), † 3 Mars 1855.

Jacques Charles Dupont.

Den 13 Mars dog i Rougéprier en af Frankrikes vörnadsvärdaste män, som i de mest olika ställningar i lifvet har vetat att bibehålla detta hedrande rykte.

Jacques Charles Dupont, som till åtskillnad från andra af samma namn, kallades de l'Eure efter det departement i hvilket han valdes till ledamot i deputerade kammaren, föddes den 27 Nov. 1767 i Neubourg i Normandiet. Sedan han hade slutat sina juridiska studier, uppträd-

de han i offentliga lifvet som parlamentsadvokat och utnämndes 1792 af sin församling till maire. Under revolutionen och kejsartiden spelade han en underordnad rôle, men visade i alla sina olika ställningar, som han småningom intog, såsom offentlig anklagare vid kriminaldomstolen i Eure-departementet, som råd vid appellationsrätten i Rouen och som president vid kriminalrätten i Evreux sträng rättvisa och duglig affärskänedom.

Hans politiska bana började först un-

der de hundra dagarne, då han var vice president i deputerade kammaren. Här försvarade han med ihärdig konsekvens sitt fosterlands frihet mot Napoleons sträfvanne att göra konstitutioner blott till en leksak. Efter slaget vid Waterloo uppgjorde han kammarens protest mot allt hvad de allierade makterna kunde företaga mot Frankrikes oberoende och straffades därför af ministären med att förlora sin Rådspresidents-plats i Eure-departementet. Han var utan förmögenhet och hade därför icke varit valbar för deputerade kammaren, om icke hans talrika vänner i departementet hade köpt honom ett gods, som åter bragte honom på vallistan. Från detta ögonblick fann man honom ända till år 1830 i nästan alla kammarens sessioner på bänkarne af yttersta venstern, oförskräckt bekämpande regeringens mått och steg till inskränkning af constitutionen. År 1830 underteknade han de 221 deputerades protest mot det olyckliga dekretet, som kostade Carl X Frankrikes thron. Ludvig Filip utnämnde honom efter sitt uppstigande på thronen till justitieminister och storsigillbevarare, dock nedlade han denna befattning redan ett halft år derefter, då den frisinna delen af ministären gick af. Sedan dess tillhörde han alltid oppositionen i kammaren, till hvars president han flera gånger valdes. Ludvig Filip's regering, som i början utnämnde honom till president vid kongliga domstolen i Rouen och senare beviljade honom en pension, frantog honom begge delarna, utan att Dupont derigenom lät beveka sig att gå in på något annat förfarande. Den 81 årige gubben tog den lifligaste andel i revolutionen i Febr. 1848. Då Sauzet den 23 Febr. vid det utbrytande tumultet flydde från presidentstolen, intog Dupont som äldste kammarledamot denna plats och blef den 24 Febr. president i den provisoriska regeringen ända till installeringen af den verkställande kommissionen den 10 Maj. I början af December 1848 invaldes han i det provisoriska statsrådet och under-

teknade ännu i Maj 1850 en petition om ickeinskränkning i valen. Till och med hans motståndare måste medgifva, att han aldrig har fikat efter äreställen, anseende och rikdom.

Franska kejsarparets besök i London.

Söndagen den 15 April kl. $\frac{1}{4}$ efter 1 lemuade kejsaren och hans gemål i öppen vagn Tuilerierna och foro, eskorterade af en afdelning utaf *cent-gardes*, öfver Boulevarderna till nordbanans bangård, derifrån aflärden skedde några minuter före 2. Kl. $\frac{3}{4}$ till 9 skedde ankomsten till Calais. Följande morgon omkring kl. half 10 inskeppade sig kejsaren och kejsarinnan på skruffkorvetten *d'Assas*, som skulle öfverföra dem till Englands kuster.

Emellertid hade man i Dover under de senaste dagarne haft fullt att göra allt i ordning för franska kejsarparets emottagande. Lord-Warden-Hôtel, der de höga gästerna skulle intaga, hade blifvit praktigt dekoreradt och möbleradt och äfven jernbanegården hade man på ett lysande sätt utsmyckat. Redan på förmiddagen d. 15 inträffade prins Albert med svit i Dover för att inspektera de träffade förberedelserna; ett stort antal medlemmar af den förnäma världen i London hade likaledes ankommit och gatorna i Dover hvimlade redan d. 15 af nyfikna. En af 4 linieskepp och 7 mindre örlogsfartyg bestående eskader under befäl af amiral Cochrane låg ankrad på höjden af Dover för att paradera för kejsaren. När timman d. 16 nalkades, då kejsaren var att vänta, trängde stora människomassor på kajen i Dover och hela sjön lifvades af med flaggor rikt utsirade båtar. Hästjägare-regimentet af Kents milis bildade spalier från landstigningsplatsen ända till Lord-Warden-Hôtel. Prins Albert helsades med lifliga hurrarop, då han begaf sig från hotellet om bord å ångaren "Vivid" för att fara kejsaren till mötes. En half timma derefter kom fartyget, på hvilket kejsaren befann sig, med dess eskort af franska krigsfartyg i sigte, och det inträdde ett nästan fullständigt lugn, när den kejsarliga eskadern, åtföljd af "Vivid," närmade sig den för ankarliggande engelska flottan. På ett signal-

skott från "Neptune," amiralskeppet, flögo matroserna på alla fartygen upp i tacklaget och dundret af fulla lag välkomnade kejsaren. Tillika lade starkt bemannade båtar ut från skeppen och bildade en dubbel linie, emellan hvilken den kejsarliga eskadern for. Morgonen var mycket varm, solen belyste med bländande glans den glittrande sjön och de hvita kritklipporna; vattnet i hamnen krusade sig i tusentals vågor, när eskadern inlöpte i den under ett trefaldigt dundrande hurrarop af de brittiska sjömännen. Kejsaren stod med kejsarinnan på däck af sitt fartyg och helsade oupphörligt med hatten. Prins Albert landsteg först och emottog kejsaren på landstigningsplatsen. Kanonerna i landbatterierna dundrade den kejsarliga saluten, musiken föll in och hela folket uppgaf det ena väldiga hurraropet efter det andra. Sedan prins Albert blifvit presenterad för kejsarinnan, och kejsaren genast efter landstigningen vändt sig helsande till folket, begaf man sig till hotellet, der mayorn (borgmästaren) och komunalrådet i Dover öfverlemnade honom en välkomstadress. Kejsaren skall hafva sett särdeles belåten ut och flerfaldiga gånger yttrat sin stora tillfredsställelse med det emottagande som blef honom till del.

Redan på jernvägen till och genom London och till Windsor, dit man ankom kl. 7 på aftonen, var ett verkligt triumftåg. Oerhörda människomassor voro församlade vid hvarje station, i hvarje gata och på hvarje plats, der de höga främmandena passerade, flaggor vajade från byggnaderna, hurrarop och musik-korpser, spelande "Partout pour la Syrie," emottogo dem öfverallt. I synnerhet erbjöd Hydepark en praktig anblick: hela den förnäma världen och enkannerligen många hundra de elegantaste damer till häst bildade der en spalier, hvarigenom kejsarparet körde i öppen vagn. I Windsor emottog drottning Victoria sina gäster, omgifven af den kungliga familjen och de högsta stats- och hofembetsmännen. Kejsaren bjöd drottningen armen och prins Albert kejsarinnan, hvar på man begaf sig till thronsalen, der de små prinsarne och prinsessorna blefvo föreställda, och derefter till audienssalen, der den öfriga presentationen ägde rum. Samma dag ägde en stor *diné* rum och

samtidigt gaf Londons lordmayor en festmåltid för Seineprefekten och de öfrige Parisergästerna.

Den 17 visade drottning Victoria och prins Albert sina gäster sitt mejeri och sin mönsterfarm. Sedan hölls en kavalierirevy, hvarvid trupperna anfördes af lord *Cardigan*. Derefter emottog kejsaren en adress från staden Windsor och gaf företräde åt lordmayorn i spetsen för en deputation från London, som inbjöd kejsaren till City och anhöll att han sjelf måtte bestämma dagen, då det fölle honom lägligt att hedra detta sambälle med sitt besök, hvartill thorsdagen den 19 blef beramad.

Den 18 var på slottet i Windsor stort ordenskapitel för kejsarens upptagande i strumpebandsorden. Denna högtidliga ceremoni försiggick i thronsalen i närvaro af samtliga tillstädesvarande strumpebandsriddare i ordensdrägt och ordens embetsmän samt hela hofvet såsom åskådare. Alla bestämmelser i ordensstatuterna, som kunde vara till hinder för kejsarens upptagande, blefvo för tillfället suspenderade. Drottningen, såsom ordens stormästare, satt på en thronstol och vid sidan af denna stod en annan tom thronstol. Kejsarinnan tillika med de engelska prinsessorna hade redan före ceremoniens början inträdt i thronsalen, der de togo plats i närheten af drottningen. På drottningens befallning blef kejsaren hemtad från sina rum af prins Albert och hertigen af Cambridge och införd i thronsalen. Drottningen och samtliga riddarne reste sig vid hans ankomst, hvarefter han tog säte bredvid henne. Derefter förkunnade drottningen kejsaren, att hon utnämnt honom till riddare af den glorioförliga strumpebandsorden. Ordens vapenhärold knäböjde för kejsaren och öfverlemnade honom strumpebandet, hvilket drottningen, biträdd af prins Albert, knöt om hans venstra ben. Derpå öfverlemnade härolden ordensbandet, som drottningen fästade på hans venstra axel. Sedan ordenskanslaren uppläst ordensstatuterna och drottningen gifvit kejsaren den brukliga omfamningen, slutade denna ceremoni dermed att de närvarande lyckönskade den nye riddaren. Om aftonen var stor *galadiné*, hvarvid ordenshofmästare i drottningens namn föreslog kejsarens och kejsarinnans skål. På måltiden följde en konsert.

Kejsarparets besök i City förmiddagen d. 19 beskrives som en utomordentligt praktfull och lysande scen. Klockan 2 lemnade det af 5 statskarosser och 2 svadroner af hästgardet bestående taget Buckinghampalatset och tog sin väg genom parkerna öfver Whitehall och Strand till City. Aldrig har man skådat en sådan massa af människor på en gång församlade, som den, hvilken vid detta tillfälle böljade på torg och gator. De franska gästerna helsades med entusiastiska jubelrop. Fleet-street erbjöd en högt pittoresk anblick. Alla fönster voro smyckade med trefärgade fanor och damer i lysande tolett. Kejsaren och kejsarinnan syntes mycket rörda af det lysande emottagandet, som från alla håll blef dem till del. I Cheapside voro helsningarne särdeles lilliga och man hörde ofta ropet: *Vive l'Empereur!*

Anblicken af den stora salen i Guildhall var praktfull. I ena ändan befann sig en stor thronhimmel med karmosinröda draperier, i hvilka bin voro inväfd. Derunder stodo tvenne praktfulla stolar; på bakstycket af den ena stod att läsa den af olivelöf infattade begynnelsebokstafven *N*, på den andra på lika vis bokstafven *E*. Från ingången af salen ända till thronen voro på båda sidor uppställda 8 rader af stolar. Här sågs vidare de allierade makternas emblemer, oerhörda fanor och turkiska halfmånar och Citys och Paris' vapen. Öfver fönstren stod den af trofeer infattade inskriften: "Alma, Balaklava, Inkerman." För diplomatiska korpsen, ministrarne och de med inträdeskort försedda personer hade platser reserverats. Öfver ingången befunno sig tvenne musikkorpsen, hvilka vid kejsarens ankomst uppstämde hymnen: "*Partant pour la Syrie.*" I ett förmak, som kejsarparet hade att passera voro upphängda porträtter af Napoleon I, hans bröder Jerome och Josef, han moder Letitia, Louis Napoleons moder drottning Hortense och Jeromes gemål Catharina af Würtemberg. De till högtidligheten inbjudna hade redan kl. 10 intagit sina platser. I det hela voro öfver 2000 personer närvarande. Hertigen af Cambridge, som visade sig i galauniform, helsades vid sitt inträde med lifliga bifallsrop. Orchestern hade just spelat ouverturen till "*Wilhelm Tell*" till slut, när klockor-

na i Bow-Church och ropet "*Vive l'Empereur!*" förkunnade de höga gästernes ankomst. Lord-mayorn, åldermennen och kommunalrådet gingo före deras majestäter i salen. Kejsaren bar en divisionsgenerals uniform och kejsarinnan en klädning af brokat. Hon syntes mycket rörd af all den hyllning som egnades henne och kejsaren samt helsade med betag midt under den församlade mängdens enstämmiga bifallsrop. Sedan DD. MM. intagit sina platser, uppläste archivarien (Recorder) i City en kejsaren och kejsarinnan egnad lyckönskingsadress, i hvilken lades synnerligt eftertryck på alliansen emellan England och Frankrike. Innan archivarien begynte uppläsa adressen, reste sig kejsaren och kejsarinnan och förblefvo stående hela tiden ända till slutet af densamma. Vid det stället, som hade afseende på kejsarinnan, skallade från alla håll höga ihållande bifallsrop, hvilka kejsarinnan Eugenie besvarade med en behaglig helsning. Efter adressens uppläsning öfverlemnade archivarien en afskrift af densamma åt kejsaren. Louis Napoleon svarade med fast och klar stämma, ehuru med något främmande accent.

Sedan lord-mayorn föreställt DD. MM. ett antal af de närvarande åldermennen, närmade sig hertigen af Cambridge kejsaren, som helsade honom på det hjertligaste. Kejsaren och kejsarinnan, lord-mayorn och hans son, hertigen af Cambridge, ministrarne, diplomatiska korpsen och ett antal andra gäster begåfvo sig derefter till sessionssalen, der en lysande dejeuner intogs. Vid öfversta ändan af bordet sutto kejsaren och kejsarinnan, midt emot dem lord-mayorn och hans fru. Till höger om kejsaren hade hertigen af Cambridge sin plats. Till venster om kejsarinnan sutto franska gesandten och hans fru, österrikiska gesandten och de öfrige medlemmarne af diplomatiska korpsen. Lord-mayorn föreslog drottningens och sedan kejsarens skål. Innan gästerna lemnade Guildhall, hvilket skedde kort före kl. 4, samtalade kejsaren med gamle markis Landsdowne, och kejsarinnan mycket lifligt med Clarendon. Tidningarne meddela matsedlarne för denna frukost. Ibland vinerna figurerar ett 109 år gammalt Sherry af "oförliknelig kvalitet," hvilken har en ytterligare märkvärdighet derigenom, att den tillhörde ett fat, hvil-

ket Napoleon I köpt till ett enormt högt pris.

Operaföreställningen på aftonen var särdeles lysande. Majestäterna ankommo, enligt programmet, först efter första aktens slut i det präktigt dekorerade huset och genast spelade orchestern "*Partant pour la Syrie,*" hvarpå följde folksången. Till frände af kejsarparets närvaro hade i denna inflickats följande strof: "O herre! välsigna med din nåd kejsaren och kejsarinnan! Se ned på denna syn! Måtte vi alltid se Frankrike och England förenade genom fredens band. Gud bevara drottningen!"

Den 20 besöktes Sydenham af drottningen och hennes höga främmande. Så väl folkets entusiasm som det vackra vädret förblefvo kejsaren trogna äfven den dagen. Då han föregående dagen begaf sig till City, hade folket känt sig något förstämmt deröfver, att de franska majestäterna körde i täckta vagnar, och många mente, att antingen kejsaren eller polisen blifvit rädd. Den verkliga anledningen härtill var den, att dylika färder måste enligt hofetiketten företagas i täckt vagn. På färden till Sydenham visade sig deremot såväl kejsaren och kejsarinnan som drottningen och prins Albert i öppna vagnar. Det var middag, då de höga besökande, eskorterade af en afdelning karabinierer genom den nyfikna folkmassan, ankommo till utställningspalatsets södra ingång, der de emottogos af bestyrelsen. Hvarken möda eller utgifter voro sparade för att med blommor, fanor och allehanda draperier utsmycka byggnaden ännu mera hänförande, än den i sig själf är; hela den långa gången i midten var öfverklädd med rött. Alla vattenkonsterna spelade och transepten var förvandlad till en stor exotisk trädgård. Här hvilade de höga besökande först, efter att de vid venstra façaden tagit det vackra pompejanska huset och den s. k. franska gården i ögonsigte. Kejsarinnan hade blifvit trött och betjente sig utaf en af de små handvagnar, hvaraf flera stodo till damernas disposition — då hon fann mycket behag i denna mekanism, köpte prins Albert genast en och förärade henne den — hvaremot drottningen, stödd på kejsarens arm, raskt gick omkring till fots. Från transepten begaf sig sällskapet till den stora balkongen, ne-

KEJSARENS OCH KEJSARINNANS EMBARKERING I CALAIS PÅ ÅNGAREN "RELICAN".

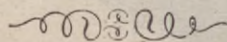
KEJSARENS OCH KEJSARINNANS EMBARKERING I CALAIS PÅ ÅNGAREN "RELICAN".

danför hvilken publiken — d. v. s. de 22000 innehafvarne af säsongkortet — infunnit sig och nu begynte hurrarop och ett viftande med hattar och näsdukar, hvilket syntes icke vilja upphöra. Från balkongen begaf man sig till det inre af byggnaden, besåg dess största märkvärdigheter och kom slutligen till dess norra sida, der man af segelduk, siden, guld och andra dyrbara materialier framtrölat 3:ne praktrum för hofvet, som bär intog frukost. Under denna lyckades det Sir Josef Paxton att få reparerad en läcka på hufvudledningen till den stora vattenkonsten, och då de höga besökande för andra gången visade sig på balkongen och derifrån öfverskådade den stora, vackra trädgården, kunde han med leende anlete presentera den stora fontänen, hvilken i samma ögonblick spelade för första gången. Imellertid hade tillträdet till det inre af palatset öppnats för publiken, och dessa 22000 människor af de högsta och rikaste klasserna bildade nu en lysande spalier längs hufvudgången för de höga besökande, hvilka efter en ny promenad omkring i byggnaden och sedan de ännu en gång besökt balkongen, hvarifrån man har en den herrligaste utsigt, lemnade Sydenham och kl. 4 inträffade i Buckingham-palatset.

Derefter aflade de kejsarliga gästerna med drottningen ett besök hos hertigen af Gloucester, senare företog kejsaren en spatserridit med prins Albert; sedan var åter stor taffel och på aftonen konsert i palatset, till hvilken 500 inbjudningskort voro utfärdade.

Den 21 på förmiddagen togo kejsaren och kejsarinnan afsked af drottningen i Buckingham-palatset och satte sig straxt derefter i sin vagn, i hvilken äfven prins Albert och hertigen af Cambridge togo plats. Kejsarens och kejsarinnaans svit åkte i 6 eller 7 andra vagnar. Vagnståget, beledsagadt af begge hofstallmästarna lord Alfred Paget och general Sir F. Stowin och eskorterad af en squadron utaf hästgardet, tog sin väg från Buckingham-palatset genom Whitehall, Kings Parliament-Street, öfver Westminster-Bridge, Westminster-Bridge-Road, St. Georges-Road, Newkent-Road till Bricklayers Arms station på sydöstra banan. På hela vägen helsades kejsaren och kejsarinnan med lifliga rop och emottogs högtidligt på

bangården af direktörerna och ledsagades till jernvägsvagnarne, hvarefter taget genast afgick till Dover. Prins Albert och hertigen af Cambridge förblefvo ända till Dover i kejsarens sällskap. I Dover, der taget inträffade straxt efter kl. 1, intogs i lord Warden-hotel frukost, efter hvars slut kejsaren och kejsarinnan togo afsked af prinsen och hertigen och, under lifliga hurrarop af den vid stranden församlade folkmassan, och salut af de på reddan liggande örlogsfartygen, inskeppade sig till Frankrike.

Om fabrikation af spatserkäppar.

Af Prof. Dr. A. W. Hoffman i London.

(Forts. o. slut fr. n:o 49).

Krokens eller handtagets böjning och käppens uträtning. Endast ett ganska ringa antal grenar af träd och buskar, ja till och med endast ganska få rör äro tillräckligt raka, för att utan vidare tillgörande kunna begagnas till spatserkäppar, och endast högst sällan lemnar naturen sådana utväxter och krökningar, som käppfabrikanten öfverhufvud taget behöfver för tillverkningen af sina krokar och handtag. För att förse käppen med dylika, underkastas den vanligen tvenne behandlingar, hvilka äro lika enkla som sinnrika. För att vid öfre ändan anbringa en krok, betäckes käppen eller röret med het, fuktig sand. Härigenom blir den vek och elastisk, och låter då böja sig uti hvad form man önskar, utan att den brytes, och då den sedermera kallnar, så bibehåller den denna form. Den enda svårigheten vid denna behandling är att finna den värmegrad, som bäst passar för de olika trädslagen, och endast genom lång öfning erhåller arbetaren den färdighet att genast kunna finna den passande värmegraden. Då derför en ny trädart införes inom käppfabrikationen, så erfordras alltid några försök, för att i detta hänseende erhålla fullkomlig säkerhet. Käppens uträtning verställas uppå samma sätt, endast med den skillnad att man dervid använder torr sand, som man uppvärmer på en jernplåt. Efter det käppen genom denna behandling blifvit så mjuk som rödglödande jern, drager man densamma så länge än i den ena, än i den andra riktningen igenom en utskärning,

som man gjort i ett starkt trädstycke, tilldess käppen blifvit fullkomligt rak. Det omnämnda trädstycket är 3 tum tjockt, ungefär 6 fot långt och 1 fot bredt, samt lutar från arbetaren, som står vid ändan af detsamma, i en vinkel af 30 grader emot marken, der dess andra ända är fästad.

Käppens fasonering. Knotiga utväxter, bambusartade ansatser och spiralformiga vridningar gälla, allt efter det nyckfulla modets fordringar, uti allmänhetens ögon som sköna. Dessa former, som endast i få fall äro bildningar af naturen, åstadkommas för det mesta genom raspning och filning. Äfven så olikartade äro allmänhetens fordringar hvad käppknopparne beträffar, hvilka måste vara prydda med de mest olikartade sniderier, för att tillfredsställa den rådande smaken. Vid Londoner-industri-utställningen funnos här af alla möjliga slags djur och människohufvuden, hästfötter och fågelklor, hvilka sniderier ej sällan förrådade en betydlig konstfärdighet. Isynnerhet utmärkte sig i detta afseende de Tyska fabrikanternes arbeten, hvilka dessutom ej sällan buro tecken af den mest kostliga humor. Vi kunna ej neka dessa små konstverk vårt erkännande, isynnerhet då vi höre att de, äfven uti större fabriker, framgå ur endast få, vanligen tre till fyra arbetares händer, hvilka, utan att hafva erhållit någon slags konstnärlig utbildning, med sällsynt sanning och skicklighet förmå att återgifva former af djur och människor, ofta med de mest olikartade uttryck och karaktärer uti ansigtet.

Käppens färgande. Sedan käpparne blifvit på ofvan anförde sätt uträtade och fasonerade, måste i många fall ytan ännu afslipas och glättas med smergelpapper eller såkalladt fiskskinn, samt dessutom också på de mest mångfaldiga sätt färgas, innan käppen slutligen öfverdrages med fernissa eller lack. Ofta brukar man att delvis förkola ytan och derpå här och der afskafva kolet, hvarigenom man söker att åstadkomma ett eget fläckigt utseende; i andra fall tryckas käpparne med lithografierade mönster, hvilket isynnerhet brukas på kontinenten, hvarest handarbetet ej är så dyrt som uti England. I fall de spanska rören ej äro tillräckligt långa för att af en led erhålla en käpp, så afsvarfvas de ofta vid den tjockare ändan,

och då måste denna del åter förses med en färg som liknar den naturliga. Detta verkställes med sådan skicklighet, att det ofta är omöjligt att skilja den målade delen af käppen ifrån den som bibehållit sin naturliga färg.

Hittills hafva vi uteslutande talat om käppar förfärdigade af ämnen, härstammande från växtriket; men vid denna fabrikation användas äfven materialier, som hafva sitt ursprung från djurriket, såsom t. ex. fiskben, sköldpadd, rinoeroshorn och rinoeroshud, vädurhorn, ryggbenet af hajfisken, narvalhorn och elfenben. — Horn uppmjukas medelst värme och utdrages sedan i långa cylindrar medelst egna mekaniska inrättningar; ja, till och med raspspanor af sköldpadd förenas medelst hetta och stark tryckning till en sammanhängande massa, som utan svårighet låter forma sig till långa stafvar. Rinoeros huden är en genomskinlig, hornaktig massa, som i anseende till sin elasticitet och täthet i hög grad egnar sig till fabrikation af käppar. Hjortkalfötter, hvilka man ej sällan ser använda till handtag uppå käppar, utsättas för måttlig värma och hålla sedermera sin form, utan att lida ringaste förändring. Elfenben, horn och ben användas äfven ofta till förfärdigande af käpphandtag, och ett stort antal arbetare finner sysselsättning genom att bearbeta nämnde ämnen för detta ändamål. Metaller användas mindre för tillverkning af hela käppar än för fabrikation af enskilda delar, särdeles handtag och doppsko. Dock finner man också ibland uti handeln käppar af ihåligt jern, hvilka äro anstrukna såsom träd eller rör.

Lima.

Denna Perus hufvudstad har i nyare tidens historia åter en gång gjort sig märkbar genom en liten revolution. Som bekant äro de Sydamerikanska republikerna ännu alltid i fortfarande jäsning likasom den vulkaniska mark hvarpå de hvilade. I Peru hade sedan några år tillbaka general Echenique tillskansat sig en presidents ställning. Förlidna år var man dock ej längre nöjd med honom och uppreste sig, med general Ramon Castilla i spetsen, mot hans herravälde. Vi höra nu, att upproret lyckats. Don Ramon har tågat segrande in i hufvudstaden och

af invånarne blifvit mottagen med stort jubel. I bifogade illustration gifva vi en framställning af den bal, som gafs till hans ära. Kanske torde här en kort framställning af staden vara på sitt ställe.

Lima gör ett storartadt intryck. Staden har en stor utsträckning, och kyrkornas kupolor och portaler, erinrande om den gamla spanska stilen, framträda imponerande nog öfver massan af de öfrige byggnaderna. Invånarnes antal uppskattas vanligen till 80,000, dock intager staden en vida större yta, än samma folkmängd skulle behöfva i Europa; ty de fleste husen hafva blott en våning och tjena för det mesta till boning blott för en familj.

"Ett egendomligt intryck," säger en nyare tidens resande, "gjorde på mig de äfventyrligt konstruerade taken på flere kyrkor. De voro nästan alla betäckte med ett tjockt lager af sand och erinrade mig ovilkorligt om min barndoms gamla lekaker, som, hänkastade i någon vrå, framsoktes efter en längre tids förlopp och visade sig då lika dammiga som dessa kyrkor. På enskilt balkonger och täckta gångar låg också ett tjockt dammlager, hvilket blott till en del och högst sällan genom daggregnet bortsköljdes."

På stadens gator råder alltid ett rörigt lif; trängseln och bullret af dem, som föra alla slags lifsmedel till salu, börjar redan på stadens förnämsta torg vid dagens inbrott. I samma mån solen höjer sig inträder någorlunda lugn och först vid nattens början utvecklar sig åter här det lifliga affärlifvet. Hundratals säljare utbjuda isvatten (fresco) och limonad. Deras bodar äro visserligen icke lysande och bestå fördet mesta af gamla kistor, uti hvilka kärnen med is äro placerade, upplysta af ett litet talgljus, och omgifne af några låga bänkar och fotpallar liknande stolar, på hvilka man intager sin plats.

Kring dessa mera än anspråkslösa etablissementer samlar sig Limas sköna och fina verld, och de förnämsta damer låta servera sig af prydligt smyckade herrar eller vänner med fresco, som efter konsumentens åstundan kryddas med nästan alla de frukter, som Peru har att bjuda på. Omkring klockan 10 jemnar man torget (plaza), och främlingen vandrar till sitt hotell; men inom familjerna börjar först nu det egentliga lifvet.

I det hela erbjuder Lima ganska litet nytt för de resande. Butikerna vid gatorna likasom restaurationerna likna dem i Englands, Frankrikes och Tysklands hufvudstäder lika mycket som i allmänhet de förnämres klädsel. Damernas förra nationela kläddragt finner man nästan alls icke mera; den har nästan helt och hållet blifvit förträngd af det franska modet. Med den gamla national-drägten tyckes också den förra välmågan och lyxen hafva försvunnit. Om denna goda gamla tid veta ännu alltid en och annan gammal invånare att berätta. Den tiden drefs en utomordentlig lyx med guld och silfverkärl — allt husgeråd var af ädel metall, till och med de simplaste kärl.

Det skall verkligen icke vara någon fabel, att de förmögne i Lima, då en ny guvernör från Spanien första gången for ut, beströdde hans väg med spanska pjastrer och det icke sparsamt, utan så tjockt, att hästar och yagnar framåtgade i silfver. De fattige plockade då upp dessa pjastrer. Var guvernören omtyckt, så upprepade man detta till och med oftare.

Var en rik man (så berättar man likaledes) för ett ögonblick utan pengar, så gick han till en vän och lånade en obetydlighet af 500 eller 1000 pjaster. Men ville denne efter ett par dagar eller veckor återbetala pengarne, sade den andre: "Heliga jungfru! denna obetydlighet — hvem tänker på den! Låt det vara, kanske kommer jag en annan gång till er." Och ingen talade mera om den saken. Dessa tider äro väl nu för längesedan förbi. Föröfrigt må väl då likasom nu stor rikdom och djupt armod befunnit sig bredvid hvarandra.

För en främling förekommer äfven en annan omständighet högst egen: nämligen gaten, i dess egenskap af gatrensare. Lemnar man de folkrikaste breda gatorna, så kommer man in på de smala, af små låga lerkojor omgifne gränder, genom hvilka en smal kanal är dragen. Vid denna sitter i stoiskt lugn den svarta gamen, som är så litet rädd för skapelsens herre, att han knappt känner sig frestad att gå ur vägen för den förbigående. Emedan afskräden af alla slag utan vidare omständigheter kastas ut på gatan och genast uppslukas af dessa foglar, så ha de att fagna sig öfver en allmän aktning och fullkomlig säkerhet; de hafva blifvit offentliga tjenstemän.

Bal i Lima för general Castilla.

